

COLSON WHITEHEAD

Τα
ΑΓΟΡΙΑ
του
NIKEA

ΒΡΑΒΕΙΟ PULITZER

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΜΥΡΣΙΝΗ ΓΚΑΝΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΚΑΡΟΣ

ΤΑ ΑΓΟΡΙΑ ΤΟΥ ΝΙΚΕΛ

Το παρόν έργο αποτελεί προϊόν μυθοπλασίας. Τα πρόσωπα, τα ονόματα και οι καταστάσεις, με την εξαίρεση ιστορικών προσωπικοτήτων, είναι φανταστικά και οποιαδήποτε ομοιότητα είναι συμπτωματική και δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα.

Τίτλος πρωτοτύπου: *The Nickel Boys*

© Colson Whitehead, 2019

© για την ελληνική έκδοση Εκδόσεις Ίκαρος, 2020

Μετάφραση από τα αγγλικά: Μυρσίνη Γκανά

Επιμέλεια – Διόρθωση: Αλέκα Πλακονούρη

Σχεδιασμός – Εικονογράφηση εξωφύλλου: Χρήστος Κούρτογλου

Στοιχειοθεσία – Σελιδοποίηση: Μαλβίνα Κότο

Εκτύπωση: Μητρόπολις Α.Ε.

Βιβλιοδεσία: Ηλ. Μπουντάς – Π. Βασιλειάδης Ο.Ε.

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του παρόντος έργου στο σύνολό του ή τμημάτων του με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και η μετάφραση ή διασκευή του ή εκμετάλλευσή του με οποιονδήποτε τρόπο αναπαραγωγής έργου λόγου τέχνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης-Παρισιού, που κυρώθηκε με τον ν. 100/1975. Επίσης απαγορεύεται η αναπαραγωγή της στοιχειοθεσίας, της σελιδοποίησης, του εξωφύλλου και γενικότερα όλης της αισθητικής εμφάνισης του βιβλίου, με φωτοτυπικές ή οποιεσδήποτε άλλες μεθόδους, σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 2121/1993.

Πρώτη έκδοση: Ιούλιος 2020

ISBN 978-960-572-350-7

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΚΑΡΟΣ • ΒΟΥΛΗΣ 4, 105 62 ΑΘΗΝΑ • Τ: 210 322552 • www.ikarosbooks.gr

Colson Whitehead

ΤΑ ΑΓΟΡΙΑ ΤΟΥ ΝΙΚΕΛ

Μετάφραση
Μυρσίνη Γκανά

ΙΚΑΡΟΣ

Για τον Ρίτσαρντ Νας

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ακόμη και νεκρά τα αγόρια δημιουργούσαν προβλήματα.

Το μυστικό νεκροταφείο βρισκόταν στη βόρεια πλευρά των κτιρίων του σχολείου Νίκελ, σε ένα κομμάτι γης όπου φύτευαν άτακτα αγριόχορτα, ανάμεσα στον παλιό αχυρώνα και στη χωματερή του σχολείου. Εκεί έβοσκαν τα πρόβατα όταν στο σχολείο λειτουργούσε γαλακτοκομείο, που πουλούσε γάλα σε ντόπιους πελάτες – ένα από τα συστήματα της Πολιτείας της Φλόριντα για να ανακουφίσει τους φορολογούμενους από το βάρος συντήρησης των αγοριών. Οι εργολάβοι του συγκροτήματος γραφείων προόριζαν το χωράφι για αίθριο εστίασης, με τέσσερα υδάτινα διακοσμητικά στοιχεία και μια τιμεντένια εξέδρα για τις όποιες εκδηλώσεις. Η ανακάλυψη των πτωμάτων αποτελούσε δαπανηρή επιπλοκή για την εταιρεία, που περίμενε το πράσινο φως από την περιβαλλοντική μελέτη, και για τον εισαγγελέα, που είχε πρόσφατα κλείσει την έρευνα σχετικά με τις ιστορίες κακοποίησης. Τώρα θα έπρεπε να ξεκινήσουν νέα έρευνα, να προσδιορίσουν την ταυτότητα των νεκρών και τον τρόπο θανάτου, και ποιος ξέρει πότε θα μπορούσε αυτό το καταραμένο μέρος να κατεδαφιστεί, να καθαριστεί και να

διαγραφεί διά παντός από την ιστορία, κάτι που όλοι συμφωνούσαν ότι έπρεπε να είχε γίνει από καιρό.

Όλα τα αγόρια γνώριζαν εκείνο το άθλιο σημείο. Χρειάστηκε μια φοιτήτρια από το Πανεπιστήμιο της Νότιας Φλόριντα για να το μάθει και ο υπόλοιπος κόσμος, δεκαετίες αφού έδεσαν μέσα σε ένα σακί από πατάτες το πρώτο αγόρι και το πέταξαν εκεί. Όταν τη ρώτησαν πώς εντόπισε τους τάφους, η Τζόντι είπε «Το χώμα φαινόταν περίεργο». Το βουλιαγμένο έδαφος, το αρρωστιάτικο χορτάρι. Η Τζόντι και οι υπόλοιποι φοιτητές Αρχαιολογίας από το πανεπιστήμιο έκαναν ανασκαφές στο επίσημο νεκροταφείο του σχολείου εδώ και μήνες. Η Πολιτεία δεν μπορούσε να πουλήσει τα εδάφη προτού μεταφερθούν επισήμως οι σοροί, και οι φοιτητές Αρχαιολογίας χρειάζονταν εμπειρία στην ανασκαφή. Χώρισαν την περιοχή σε ζώνες ερευνών με πασσαλάκια και σύρμα, έσκαβαν με φτυάρια και μπουλντόζες. Αφού κοσκίνιζαν το χώμα, στα κόσκινά τους έμεναν σκόρπια κόκαλα και αγκράφες από ζώνες και μπουκάλια αναψυκτικών, σχηματίζοντας ένα ακατανόητο εύρημα.

Τα αγόρια του Νίκελ αποκαλούσαν το επίσημο νεκροταφείο ο Λόφος με τα Σπιρούνια, όνομα εμπνευσμένο από τις απογευματινές προβολές που απολάμβαναν πριν τους στείλουν στο σχολείο και αποκλειστούν από τέτοιες απολαύσεις. Το όνομα έμεινε γενιές αργότερα στους φοιτητές της Νότιας Φλόριντα, που δεν είχαν δει ούτε ένα γουέστερν στη ζωή τους. Ο Λόφος με τα Σπιρούνια βρισκόταν ακριβώς πέρα από τη μεγάλη πλαγιά στη βόρεια πλευρά. Το λευκό τσιμεντένιο Χ που σημάδευε τους τάφους αντανακλούσε το φως του ήλιου τα λαμπερά απογεύματα. Ονόματα ήταν χαραγμένα στα δύο τρίτα των σταυρών. Οι υπόλοιποι ήταν κενοί. Η ταυτοποίηση ήταν δύσκολη, αλλά

ο ανταγωνισμός ανάμεσα στους νεαρούς αρχαιολόγους είχε ως αποτέλεσμα διαρκή πρόοδο. Τα αρχεία του σχολείου, αν και ατελή και πρόχειρα, ξεκαθάριζαν ποιος ήταν ο ΓΟΥΙΛΙ 1954. Τα καμένα λείψανα αντιστοιχούσαν σε όσους χάθηκαν στη φωτιά στους κοιτώνες το 1921. Αντιστοιχίσεις DNA με εν ζωή συγγενείς –όσους οι φοιτητές κατάφεραν να εντοπίσουν– συνέδεαν και πάλι τους νεκρούς με τον κόσμο των ζωντανών, που προχωρούσε χωρίς αυτούς. Από τα σαράντα τρία πτώματα εφτά παρέμεναν ανώνυμα.

Οι φοιτητές στοίβαξαν τους τιμεντένιους σταυρούς σε έναν σωρό δίπλα στην ανασκαφή. Όταν επέστρεψαν στη δουλειά ένα πρωί, κάποιος τους είχε σπάσει μετατρέποντάς τους σε θραύσματα και σκόνη.

Ο Λόφος με τα Σπιρούνια απελευθέρωνε τα αγόρια του ένα ένα. Η Τζόντι ενθουσιάστηκε όταν ξέπλυνε κάποια ευρήματα και ανακάλυψε τα πρώτα της ίχνη λειψάνων. Ο καθηγητής Καρμάλιν της είπε ότι το κοκαλάκι στο χέρι της μάλλον προερχόταν από κάποιο ρακούν ή άλλο μικρό ζώο. Το μυστικό νεκροταφείο την εξιλέωσε. Η Τζόντι το ανακάλυψε ενώ τριγυρνούσε στην περιοχή προσπαθώντας να πιάσει σήμα στο τηλέφωνο. Ο καθηγητής της υποστήριξε το ένστικτό της λόγω όλων των ανωμαλιών που είχαν παρατηρήσει στον Λόφο με τα Σπιρούνια: όλα τα σπασμένα ή με κακώσεις κρανία, τα πλευρά γεμάτα σκάγια. Αν τα λείψανα από το επίσημο νεκροταφείο ήταν ύποπτα, τι είχε συμβεί σε εκείνους που βρίσκονταν στο κρυφό νεκροταφείο; Δύο μέρες αργότερα σκυλιά που μυρίζουν πτώματα και η απεικόνιση με ραντάρ επιβεβαίωσαν την υπόθεση. Ούτε λευκοί σταυροί ούτε ονόματα. Μόνο κόκαλα που περίμεναν κάποιον να τα ανακαλύψει.

«Κι αυτό το έλεγαν σχολείο», είπε ο καθηγητής Καρμάν. Μπορείς να κρύψεις πολλά σε ένα στρέμμα, στο χώμα.

Ένα από τα αγόρια, ή κάποιος από τους συγγενείς τους, ειδοποίησε τους δημοσιογράφους. Οι φοιτητές είχαν αναπτύξει μια σχέση με τα αγόρια πλέον έπειτα από όλες τις συνεντεύξεις. Τα αγόρια τούς θύμιζαν δύστροπους θείους και σκληρούς τύπους από τις παλιές τους γειτονιές, άντρες που μπορεί να μαλάκωναν όταν τους γνώριζες καλύτερα, αλλά ποτέ δεν έχαναν εκείνον τον σκληρό πυρήνα. Οι φοιτητές Αρχαιολογίας είπαν στα αγόρια για το δεύτερο νεκροταφείο, μίλησαν σε συγγενείς των νεκρών παιδιών που ξέθαψαν, και μετά ένας τοπικός σταθμός από το Ταλαχάσι έστειλε έναν ρεπόρτερ. Πολλά από τα αγόρια είχαν μιλήσει για το κρυφό νεκροταφείο παλιότερα, αλλά, όπως γινόταν πάντα με το Νίκελ, κανείς δεν τους πίστευε μέχρι να το πει κάποιος άλλος.

Τα μέσα ενημέρωσης σε όλη τη χώρα αναμετέδωσαν την είδηση και ο κόσμος είδε για πρώτη φορά πραγματικά το σχολείο-αναμορφωτήριο. Το Νίκελ είχε κλείσει εδώ και τρία χρόνια, πράγμα που εξηγούσε την άγρια κατάσταση των υπαίθριων χώρων και τον αναμενόμενο εφηβικό βανδαλισμό. Ακόμη και η πιο αθώα σκηνή – μια τραπεζαρία ή το γήπεδο του ράγκμπι – έμοιαζε ζοφερή χωρίς να χρειάζονται φωτογραφικά κόλπα. Τα βίντεο προκαλούσαν αναστάτωση. Σκιές σέρνονταν και έτρεμαν στις γωνίες και κάθε λεκές ή σημάδι έμοιαζε με ξεραμένο αίμα. Λες και κάθε εικόνα που αποτυπωνόταν στο βίντεο εμφανιζόταν με τη σκοτεινή φύση της εκτεθειμένη, το Νίκελ που μπορούσες να δεις έμπαινε στην κάμερα και έβγαине το Νίκελ που δεν μπορούσες να δεις.

Αν αυτό συνέβαινε στα ακίνδυνα σημεία, πώς λες να έμοιαζαν τα στοιχειωμένα μέρη;

Τα αγόρια του Νίκελ δεν άξιζαν ούτε πενταροδεκάρες και έβγαζες περισσότερα απ' όσα έδινες, ή έτσι τουλάχιστον συνήθιζαν να λένε. Τα πιο πρόσφατα χρόνια κάποιιοι από τους πρώην μαθητές οργάνωσαν ομάδες υποστήριξης, επανενώθηκαν μέσω του διαδικτύου και συναντιούνταν σε φτηνά εστιατόρια και McDonald's. Γύρω από το τραπέζι της κουζίνας κάποιου, αφού είχαν οδηγήσει για μία ώρα. Όλοι μαζί εκτελούσαν τη δική τους αρχαιολογία φαντασμάτων, σκάβοντας μέσα από τις δεκαετίες και επανέφεραν στο ανθρώπινο βλέμμα τα θραύσματα και τα ευρήματα εκείνων των εποχών. Ο καθένας με τα δικά του κομμάτια. Έλεγε: Θα έρθω να σε δω αργότερα. Τα ετοιμόρροπα σκαλοπάτια για το υπόγειο του σχολείου. Το αίμα που έβγαине ανάμεσα από τα δάχτυλά μου μέσα στα αθλητικά παπούτσια. Επανασυναρμολογούσαν αυτά τα θραύσματα επιβεβαιώνοντας ένα κοινό σκότος: Αν ισχύει για σένα, ισχύει και για κάποιον άλλο, και δεν είσαι πια μόνος.

Ο Μπιγκ Τζον Χάρντι, συνταξιούχος πωλητής χαλιών από την Όμαχα, διαχειριζόταν μια ιστοσελίδα για τα αγόρια του Νίκελ με τα τελευταία νέα. Ενημέρωνε τους υπόλοιπους σχετικά με την αίτηση για άλλη μία έρευνα και αν προχωρούσε το θέμα της δήλωσης μεταμέλειας από την πλευρά της κυβέρνησης. Ένα ψηφιακό γράφημα που αναβόσβηνε έδειχνε κάθε στιγμή το ύψος των δωρεών για το μνημείο που ήθελαν να φτιάξουν. Αν στείλεις στον Μπιγκ Τζον ένα μείλ με την ιστορία σου απ' τον καιρό του Νίκελ, θα την ποστάρει μαζί με τη φωτογραφία σου. Όταν μοιραζόσουν τον σύνδεσμο με την οικογένειά σου, ήταν ένας τρόπος να πεις: Εδώ δημιουργήθηκα. Μια εξήγηση και μια συγγνώμη.

Η ετήσια συνάντηση, στον πέμπτο χρόνο της πλέον, ήταν παράξενη και απαραίτητη. Τα αγόρια ήταν ηλικιωμένοι άντρες

πια, με γυναίκες και πρώην γυναίκες και παιδιά στα οποία είτε μιλούσαν είτε όχι, με κουμπωμένα εγγόνια, που τα έφερναν καμιά φορά μαζί, κι εκείνους που δεν επιτρεπόταν να δουν. Είχαν καταφέρει να φτιάξουν μια ζωή μετά το Νίκελ ή δεν είχαν καταφέρει ποτέ να προσαρμοστούν δίπλα στους κανονικούς ανθρώπους. Οι τελευταίοι που κάπνιζαν μάρκες τσιγάρων που δεν βλέπεις ποτέ, πολύ αργοπορημένοι για τις αγωγές αυτοβοήθειας, πάντα στο χείλος της εξαφάνισης. Νεκροί στη φυλακή ή να αποσυντίθενται σε δωμάτια που νοίκιαζαν με τη βδομάδα, νεκροί από το κρύο μέσα σε δάση αφού είχαν πει νέφτι. Οι άντρες μαζεύονταν στην αίθουσα συνεδριάσεων του Έλενορ Γκάρντεν Ιν για να πουν τα νέα τους προτού μπουν στα αυτοκίνητα για το Νίκελ και την επίσημη περιήγηση. Κάποιες χρονιές ένιωθες αρκετά δυνατός ώστε να προχωρήσεις σε εκείνο το τιμμεντένιο μονοπάτι, γνωρίζοντας ότι σε οδηγούσε σε ένα κακό σημείο, κι άλλες χρονιές δεν το ένιωθες. Απέφευγες ένα κτίριο ή το κοιτούσες κατάματα, ανάλογα με τα αποθέματά σου εκείνο το πρωί. Ο Μπιγκ Τζον δημοσίευε μια αναφορά έπειτα από κάθε συνάντηση για όσους δεν είχαν καταφέρει να πάνε.

Στη Νέα Υόρκη ζούσε ένα αγόρι του Νίκελ που λεγόταν Έλγουντ Κέρτις. Έψαχνε πού και πού στο ίντερνετ για το παλιό σχολείο-αναμορφωτήριο, για να δει αν υπήρχαν εξελίξεις, αλλά απέφευγε τις συναντήσεις και δεν πρόσθετε το όνομά του στις λίστες για πολλούς λόγους. Τι νόημα είχε; Μεγάλοι άντρες. Τι κάνετε, δίνετε χαρτομάντιλα ο ένας στον άλλο; Ένας από τους άλλους δημοσίευσε μια ιστορία για τη βραδιά που πάρκαρε έξω από το σπίτι του Σπένσερ κοιτάζοντας με τις ώρες τα παράθυρα, τις φιγούρες μέσα, μέχρι που έπεισε τον εαυτό του να μην πάρει εκδίκηση. Είχε φτιάξει τον δικό του δερμάτινο βούρδουλα,

για να τον χρησιμοποιήσει στον επόπτη. Ο Έλγουντ δεν το καταλάβαινε. Πήγε που πήγε μέχρι εκεί, ας ολοκλήρωνε τουλάχιστον.

Όταν βρήκαν το κρυφό νεκροταφείο, ήξερε ότι έπρεπε να επιστρέψει. Η συστάδα των κέδρων πίσω από τον ώμο του ρεπόρτερ της τηλεόρασης επανέφερε το κάψιμο στο δέρμα του, το σκούξιμο των στεγνών βουρδουλιών. Δεν ήταν καθόλου μακριά. Ποτέ δεν θα είναι.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Ο Έλγουντ έλαβε το ωραιότερο δώρο της ζωής του τα Χριστούγεννα του 1962, παρόλο που οι ιδέες που του έβαλε στο κεφάλι ήταν η καταστροφή του. Ο Μάρτιν Λούθερ Κινγκ στο Ζάιον Χιλ ήταν ο μοναδικός δίσκος που είχε και δεν έφευγε ποτέ από το πικάπ. Η γιαγιά του η Χάριет είχε μερικούς δίσκους με γκόσπελ, τους οποίους έπαιζε μόνο όταν η ζωή ανακάλυπτε κάποιον καινούριο τρόπο για να της φερθεί άσχημα, και στον Έλγουντ απαγορευόταν να ακούει τα συγκροτήματα της Motown ή τα δημοφιλή τραγούδια, λόγω των έκλυτων στίχων τους. Τα υπόλοιπα δώρα του εκείνη τη χρονιά ήταν ρούχα –ένα καινούριο κόκκινο πουλόβερ, κάλτσες– και σίγουρα τα έλιωσε, αλλά τίποτα δεν άντεχε τόση καλή και διαρκή χρήση όσο ο δίσκος. Κάθε χαρακιά και ανωμαλία που μάζευε με τους μήνες ήταν ένα σημάδι του διαφωτισμού του Έλγουντ, αποτύπωναν την κάθε φορά που έφτανε σε μια νέα κατανόηση των λόγων του αιδεσιμότατου. Οι τριγμοί της αλήθειας.

Δεν είχαν τηλεόραση, αλλά οι ομιλίες του δρ. Κινγκ αποτελούσαν τόσο ζωντανό χρονικό –περιελάμβαναν όλα όσα είχε υπάρξει ο Νέγρος και όλα όσα θα μπορούσε να είναι–, που ο

δίσκος ήταν σχεδόν το ίδιο καλός με την τηλεόραση. Ίσως ακόμη καλύτερος, μεγαλειώδης, σαν τη θεόρατη θόνη στο Ντέιβις ντράιβιν, όπου είχε πάει δύο φορές. Ο Έλγουντ τα έβλεπε όλα: τους Αφρικανούς να καταδιώκονται από το λευκό αμάρτημα της σκλαβιάς, τους Νέγρους να εξευτελίζονται και να παραμένουν στα χαμηλότερα στρώματα λόγω των φυλετικών διακρίσεων, κι εκείνη τη φωτεινή εικόνα του μέλλοντος, όπου όλα τα μέρη που ήταν κλειστά στη φυλή του θα άνοιγαν.

Οι ομιλίες είχαν ηχογραφηθεί σε διάφορα μέρη, στο Ντιτρόιτ και στο Σάρλοτ και στο Μοντγκόμερι, συνδέοντας τον Έλγουντ με το κίνημα των δικαιωμάτων σε όλη τη χώρα. Μία από τις ομιλίες τον έκανε μάλιστα να νιώσει μέλος της οικογένειας Κινγκ. Κάθε παιδί είχε ακούσει για την Πόλη της Διασκέδασης, είχε πάει εκεί ή ζήλευε κάποιον που είχε πάει. Στο τρίτο κομμάτι της πρώτης πλευράς του δίσκου, ο δρ. Κινγκ έλεγε πόσο πολύ ήθελε η κόρη του να επισκεφθεί το πάρκο αναψυχής στη λεωφόρο Στιούαρτ στην Ατλάντα. Η Γιολάντα εκλιπαρούσε τους γονείς της όποτε έβλεπε τη μεγάλη ταμπέλα στον αυτοκινητόδρομο ή τις διαφημίσεις στην τηλεόραση. Ο δρ. Κινγκ αναγκάστηκε να της μιλήσει με το χαμηλό, θλιμμένο μουρμουρητό του για το σύστημα των φυλετικών διακρίσεων, που υποχρέωνε τα έγχρωμα αγόρια και κορίτσια να παραμένουν από την άλλη πλευρά του φράχτη. Να της εξηγήσει τη λανθασμένη σκέψη κάποιων λευκών –όχι όλων των λευκών, αλλά αρκετών λευκών–, που έδινε δύναμη και νόημα σε αυτό το σύστημα. Συμβούλευε την κόρη του να αντισταθεί στο δέλεαρ του μίσους και της πικρίας και τη διαβεβαίωνε πως «Παρόλο που δεν μπορείς να πας στην Πόλη της Διασκέδασης, θέλω να ξέρεις ότι δεν υστερείς σε τίποτα απ' όποιον πηγαίνει εκεί».

Αυτός ήταν ο Έλγουντ – δεν υστερούσε σε τίποτα. Διακόσια τριάντα μίλια νότια της Ατλάντα, στο Ταλαχάσι. Μερικές φορές έβλεπε μια διαφήμιση για την Πόλη της Διασκέδασης όταν επισκεπτόταν τα ξαδέλφια του στην Τζόρτζια. Τρενάκια με απότομες καταβάσεις και στροφές και χαρούμενη μουσική, χαμογελαστά λευκά παιδιά να στέκονται στην ουρά για το Άγριο Τρενάκι, για το Μίνι Γκολφ. Δέσε τη ζώνη σου στον Πυρηνικό Πύραυλο για ένα ταξίδι στο φεγγάρι. Ένας τέλειος σχολικός έλεγχος σου εξασφάλιζε δωρεάν είσοδο, έλεγαν οι διαφημίσεις, αν ο δάσκαλός σου έβαζε πάνω μια κόκκινη σφραγίδα. Ο Έλγουντ έπαιρνε μόνο δεκάρια και κρατούσε τα αποδεικτικά στοιχεία για την ημέρα που η Πόλη της Διασκέδασης θα άνοιγε για όλα τα παιδιά του Θεού, όπως υποσχόταν ο δρ. Κινγκ. «Θα μπαίνω δωρεάν κάθε μέρα για έναν μήνα, άνετα», έλεγε στη γιαγιά του ξαπλωμένος μπρούμυτα στο χαλί του καθιστικού, περνώντας τον αντίχειρά του πάνω από ένα φθαρμένο σημείο.

Η γιαγιά του η Χάριετ είχε διασώσει το χαλί από το σοκάκι πίσω από το Ξενοδοχείο Ρίτςμοντ μετά την τελευταία ανακαίνιση. Η σιφονιέρα στο δωμάτιό της, το μικροσκοπικό τραπεζάκι δίπλα στο κρεβάτι του Έλγουντ και τρία φωτιστικά προέρχονταν επίσης από το Ρίτςμοντ. Η Χάριετ δούλεψε στο ξενοδοχείο από τότε που ήταν δεκατεσσάρων, όταν άρχισε να συνοδεύει τη μητέρα της στο προσωπικό καθαριότητας. Ο κύριος Πάρκερ το είχε κάνει σαφές ότι θα προσλάμβανε τον Έλγουντ ως αχθοφόρο όποτε ήθελε, ένα έξυπνο παιδί σαν αυτόν, και ο λευκός απογοητεύτηκε όταν το αγόρι έπιασε δουλειά στα Είδη Καπνιστού του Μαρκόνι. Ο κύριος Πάρκερ πάντα έδειχνε καλοσύνη στην οικογένεια, ακόμη κι αφού είχε αναγκαστεί να απολύσει τη μητέρα του Έλγουντ για κλοπή.

Στον Έλγουντ άρεσε το Ρίτσμοντ και συμπαθούσε τον κύριο Πάρκερ, αλλά στη σκέψη να προσθέσει και τέταρτη γενιά στα κατάστιχα του ξενοδοχείου ένιωθε μια αμηχανία που δυσκολευόταν να περιγράψει. Ακόμη και πριν από τις εγκυκλοπαίδειες. Όταν ήταν πιο μικρός, καθόταν σε ένα καφάσι στην κουζίνα του ξενοδοχείου μετά το σχολείο διαβάζοντας κόμικς και τη σειρά των Μικρών Ντετέκτιβ όσο η γιαγιά του τακτοποιούσε και σφουγγάριζε στους πάνω ορόφους. Μια που και οι δύο γονείς του είχαν φύγει, προτιμούσε να έχει τον εννιάχρονο εγγονό της κοντά της, παρά μόνο του στο σπίτι. Το θέαμα του Έλγουντ με τους άντρες της κουζίνας την έκανε να σκέφτεται πως εκείνα τα απογεύματα ήταν ένα άλλο είδος σχολείου, πως του έκανε καλό να βρίσκεται κοντά σε άντρες. Οι μάγειρες και οι σερβιτόροι είχαν το παιδί για μασκότ, έπαιζαν μαζί του κρυφτό και του πάσαραν παλιομοδίτικες σοφίες για διάφορα θέματα: τους τρόπους των λευκών, πώς να φερθεί σε ένα κορίτσι ελευθερίων ηθών, στρατηγικές για το πού να κρύβει χρήματα μέσα στο σπίτι. Τις περισσότερες φορές ο Έλγουντ δεν καταλάβαινε για τι πράγμα μιλούσαν οι μεγαλύτεροι άντρες, αλλά κουνούσε με κατανόηση το κεφάλι προτού επιστρέψει στις περιπέτειες των ιστοριών του.

Μετά τις ώρες αιχμής ο Έλγουντ προκαλούσε καμιά φορά τους λαντζέρηδες σε διαγωνισμούς στεγνώματος πιάτων, κι εκείνοι επιδεικνυαν καλόκαρδα την απογοήτευσή τους αναγνωρίζοντας την υπεροχή του. Τους άρεσε να βλέπουν το χαμόγελό του και την παράδοση χαρά του με κάθε νίκη. Μετά το προσωπικό άλλαξε. Τα καινούρια ξενοδοχεία στο κέντρο της πόλης κυνηγούσαν προσωπικό, μάγειροι πήγαιναν κι έρχονταν, κάποιοι από τους σερβιτόρους δεν επέστρεψαν όταν η κουζίνα άνοιξε

ξανά έπειτα από μια καταστροφική πλημμύρα. Με την αλλαγή του προσωπικού οι διαγωνισμοί του Έλγουντ μεταβλήθηκαν από χαριτωμένο νεωτερισμό σε κακοπροαίρετο κόλπο. Οι καινούριοι λαντζέρηδες ενημερώνονταν πως ο εγγονός μίας από τις καθαρίστριες θα έκανε τη δουλειά σου για σένα αν του το παρουσίαζες σαν παιχνίδι, να έχεις τον νου σου. Ποιο ήταν αυτό το σοβαρό αγόρι που χάζευε ενώ οι υπόλοιποι τσακίζονταν στη δουλειά, δεχόταν φιλικά χάρδια στο κεφάλι από τον κύριο Πάρκερ, λες και ήταν κανένα κουτάβι, με τη μούρη χωμένη σε κάποιο κόμικ σαν να μην είχε καμία έγνοια; Οι καινούριοι άντρες στην κουζίνα είχαν διαφορετικά μαθήματα να δώσουν σε ένα νεανικό μυαλό. Πράγματα που είχαν μάθει για τον κόσμο. Ο Έλγουντ εξακολουθούσε να μη γνωρίζει πως οι όροι του διαγωνισμού είχαν αλλάξει. Όποτε πρότεινε αγώνα, όλοι στην κουζίνα προσπαθούσαν να συκρατηθούν και να μη χασκογελάσουν.

Ο Έλγουντ ήταν δώδεκα χρόνων όταν εμφανίστηκαν οι εγκυκλοπαίδειες. Ένας από τους βοηθούς έσυρε κάτι κουτιά στην κουζίνα και συγκάλεσε συμβούλιο. Ο Έλγουντ στριμώχτηκε ανάμεσά τους - ήταν ένα σετ εγκυκλοπαίδειες που ένας περιπλανώμενος πωλητής είχε αφήσει σε κάποιο δωμάτιο πάνω. Ακούγονταν θρύλοι για τα πολύτιμα αντικείμενα που πλούσιοι λευκοί άφηναν στα δωμάτιά τους, αλλά ήταν πολύ σπάνιο ένα τέτοιο λάφυρο να φτάσει στη δική τους επικράτεια. Ο Μπάρνι, ο μάγειρας, άνοιξε το πάνω πάνω κουτί και έβγαλε έναν δερματόδετο τόμο της *Παγκόσμιας Εγκυκλοπαίδειας Φίσερ, Αα-Βε*. Τον έδωσε στον Έλγουντ, που ξαφνιάστηκε από το βάρος του, ένα τούβλο με τις άκρες των σελίδων χρωματισμένες κόκκινες. Το παιδί το ξεφύλλισε μισοκλείνοντας τα μάτια για να διαβάσει τις μικροσκοπικές λέξεις -*Αιγαίο, Αρχιμήδης, Αργοναύτης*- και είδε τον

εαυτό του στον καναπέ του καθιστικού να αντιγράφει λέξεις που του άρεσαν. Λέξεις που έμοιαζαν ενδιαφέρουσες στη σελίδα ή ακούγονταν ενδιαφέρουσες με την προφορά που τους έδινε στη φαντασία του.

Ο Κόρι, ο βοηθός, είπε ότι πρόσφερε το εύρημά του – δεν ήξερε να διαβάξει και δεν σκόπευε να μάθει στο άμεσο μέλλον. Ο Έλγουντ δήλωσε ότι το θέλει. Με δεδομένο το επίπεδο της κουζίνας, ήταν δύσκολο να σκεφτεί κανείς κάποιον άλλο που μπορεί να ήθελε τις εγκυκλοπαίδειες. Τότε ο Πιτ, ένας από τους καινούριους λαντζέρηδες, είπε ότι θα έκανε αγώνα μαζί του για τα βιβλία.

Ο Πιτ ήταν ένας άγαρμπος Τεξανός που είχε πιάσει δουλειά πριν από δύο μήνες. Τον είχαν προσλάβει για να βοηθάει στα τραπέζια, αλλά έπειτα από μερικά ατυχή περιστατικά τον μετέφεραν στην κουζίνα. Κοιτούσε πάνω από τον ώμο του όσο δούλευε, σαν να ανησυχούσε μήπως τον παρακολουθούν, και δεν μιλούσε πολύ, αν και το βραχνό γέλιο του έκανε τους άλλους να απευθύνουν τα αστεία τους σ' αυτόν με τον καιρό. Ο Πιτ σκούπισε τα χέρια του στο παντελόνι του και είπε «Έχουμε ώρα μέχρι το δείπνο, αν πιστεύεις ότι μπορείς να τα καταφέρεις».

Η κουζίνα οργάνωσε έναν κανονικό διαγωνισμό. Τον μεγαλύτερο ως τότε. Έφεραν ένα χρονόμετρο και το έδωσαν στον Λεν, τον γκριζομάλλη σερβιτόρο που δούλευε στο ξενοδοχείο πάνω από είκοσι χρόνια. Ήταν σχολαστικός με τη μαύρη στολή που φορούσε για να σερβίρει και υποστήριζε πως ήταν πάντα ο πιο καλοντυμένος άντρας στην τραπεζαρία, ακόμη και οι λευκοί πελάτες ντρέπονταν μπροστά του. Με την προσοχή που έδειχνε στις λεπτομέρειες, θα ήταν σωστός διαιτητής. Έστησαν

στοίβες των πενήντα πιάτων, αφού τα μούλιασαν όπως έπρεπε, υπό την επιτήρηση του Έλγουντ και του Πιτ. Δύο βοηθοί θα είχαν βοηθητικό ρόλο σ' αυτή τη μονομαχία, έτοιμοι να δώσουν στεγνές πετσέτες όποτε χρειαζόταν. Ένας τσιλιαδόρος στήθηκε στην πόρτα της κουζίνας σε περίπτωση που εμφανιζόταν κάποιος ανώτερος.

Παρόλο που δεν είχε την τάση να καυχιέται, ο Έλγουντ δεν είχε χάσει ούτε σε έναν αγώνα στεγνώματος πιάτων εδώ και τέσσερα χρόνια, και η αυτοπεποίθησή του φαινόταν στο πρόσωπό του. Ο Πιτ έδειχνε συγκεντρωμένος. Ο Έλγουντ δεν έβλεπε τον Τεξανό ως απειλή, μια που τον είχε νικήσει σε προηγούμενους διαγωνισμούς. Ο Πιτ σε γενικές γραμμές ήξερε να χάνει.

Ο Λεν μέτρησε αντίστροφα από το δέκα, και ξεκίνησαν. Ο Έλγουντ χρησιμοποιούσε τη μέθοδο που είχε τελειοποιήσει με τα χρόνια, μηχανικές και ήρεμες κινήσεις. Δεν του είχε ξεφύγει ποτέ κάποιο πιάτο, ούτε είχε ραγίσει ποτέ κάποιο ακουμπώντας απότομα στον πάγκο. Καθώς οι άντρες της κουζίνας επευφημούσαν, η όλο και αυξανόμενη στοίβα με στεγνά πιάτα του Πιτ αναστάτωνε τον Έλγουντ. Ο Τεξανός ήταν στην πρίζα επιδεικνύοντας νέες ικανότητες. Οι θεατές έβγαζαν επιφωνήματα έκπληξης. Ο Έλγουντ έκανε πιο γρήγορα, κυνηγώντας την εικόνα με τις εγκυκλοπαίδειες στο καθιστικό τους.

Ο Λεν είπε «Στοπ!».

Ο Έλγουντ νίκησε με διαφορά ενός πιάτου. Οι άντρες ζητωκραύγαζαν και γελούσαν και αντάλασσαν μεταξύ τους ματιές, που το νόημά τους ο Έλγουντ θα ερμήνευε αργότερα.

Ο Χάρολντ, ένας από τους βοηθούς, χτύπησε τον Έλγουντ στην πλάτη. «Έχεις φτιαχτεί για να πλένεις πιάτα, μάγκα μου». Όλη η κουζίνα γέλασε.

Ο Έλγουντ επέστρεψε τον τόμο Αα-Βε στο κουτί του. Ήταν ένα ασυνήθιστο έπαθλο.

«Τα κέρδισες», είπε ο Πιτ. «Ελπίζω να τα χρησιμοποιήσεις πολύ».

Ο Έλγουντ ζήτησε από τον υπεύθυνο καθαριότητας να πει στη γιαγιά του ότι θα πήγαινε σπίτι. Ανυπομονούσε να δει την έκφρασή της όταν θα έβλεπε τις εγκυκλοπαίδειες στο ράφι τους, κομψές και σοβαρές. Διπλωμένος στα δύο, έσυρε τα κουτιά ως τη στάση του λεωφορείου στην οδό Τενεσί. Κοιτάζοντάς τον από την απέναντι πλευρά του δρόμου –το σοβαρό αγόρι που κουβαλάει το δικό του φορτίο της παγκόσμιας γνώσης–, έβλεπε μια σκηνή που μπορεί να είχε απαθανατιστεί από τον Νόρμαν Ρόκγουελ, αν ο Έλγουντ είχε λευκό δέρμα.

Στο σπίτι κατέβασε τους Μικρούς Ντετέκτιβ και τα κόμικς από την πράσινη βιβλιοθήκη στο καθιστικό και έβγαλε τα βιβλία από τα κουτιά. Σταμάτησε στον τόμο Γα, έχοντας την περιέργεια να δει πώς οι έξυπνοι άνθρωποι της εταιρείας Φίσερ όριζαν τον *γαλαξία*. Οι σελίδες ήταν κενές – όλες τους. Όλοι οι τόμοι στο πρώτο κουτί ήταν κενοί εκτός από εκείνον που είχε δει στην κουζίνα. Άνοιξε τα άλλα δύο κουτιά νιώθοντας το πρόσωπό του να καίει. Όλα τα βιβλία ήταν κενά.

Όταν η γιαγιά του επέστρεψε στο σπίτι, κούνησε το κεφάλι της και του είπε ότι ίσως ήταν ελαττωματικά ή δείγματα που έδειχνε ο πωλητής στους πελάτες, ώστε να μπορούν να δουν πώς θα ταίριαζε ολόκληρο το σετ στο σπίτι τους. Εκείνο το βράδυ στο κρεβάτι του οι σκέψεις του βούιζαν και κροτάλιζαν σαν να ήταν κάποιο μηχανήμα. Σκέφτηκε πως ο βοηθός, πως όλοι οι άντρες στην κουζίνα ήξεραν ότι τα βιβλία ήταν κενά. Πως όλοι είχαν παίξει σε μια παράσταση.

Κράτησε παρ' όλα αυτά τις εγκυκλοπαίδειες στη βιβλιοθήκη. Έδειχναν εντυπωσιακές, ακόμη κι όταν η υγρασία ξεφλούδισε τα εξώφυλλά τους. Και το δέρμα επίσης ήταν ψεύτικο.

Το επόμενο απόγευμα στην κουζίνα ήταν το τελευταίο του. Όλοι κοιτούσαν εξεταστικά το πρόσωπό του. Ο Κόρι τον δοκίμασε λέγοντας «Πώς σου φαίνονται τα βιβλία;» και περίμενε κάποια αντίδραση. Πιο πέρα, στον νεροχύτη, ο Πιτ είχε ένα χαμόγελο λες και του το είχαν χαράξει στα μούτρα με μαχαίρι. Ήξεραν. Η γιαγιά του συμφώνησε πως ήταν αρκετά μεγάλος ώστε να μένει μόνος του στο σπίτι. Σε όλα τα χρόνια του γυμνασίου δεν κατάφερε να αποφασίσει αν οι λαντζέρηδες τον άφηναν πάντα να κερδίζει. Είχε νιώσει τόση περηφάνια γι' αυτή του την ικανότητα, κι ας ήταν απλή και ανούσια. Ποτέ δεν είχε καταφέρει να καταλήξει, μέχρι που έφτασε στο Νίκελ, κι αυτό έκανε την αληθινή φύση των διαγωνισμών αναπόφευκτη.